

Европейска
КОМИСИЯ

ДОКУМЕНТ ЗА РАЗМИСЪЛ КЪМ УСТОЙЧИВА ЕВРОПА ДО 2030 г.

ЕС разполага със силна изходна позиция и много добри резултати по отношение на устойчивото развитие, но предизвикателствата, пред които е изправен светът във връзка с устойчивостта, са неоспорими. При ЕС са налице всички предпоставки да бъде световен лидер в прехода към устойчивост, помагайки за определянето на световни стандарти, и да извлече социалните и икономическите ползи от ролята си на инициатор. Комисията представя днес сценарии как ЕС и неговите държави членки могат да поемат водачеството в прехода към устойчивост, което ще бъде от полза за всички, и какви последващи действия може да предприеме Европа във връзка с целите за устойчиво развитие на ООН до 2030 г.

НА КАКЪВ ЕТАП СМЕ В МОМЕНТА?

От началото на мандата на Комисията „Юнкер“ през 2014 г. беше направено много — приоритетите за устойчиво развитие бяха включени в основни хоризонтални програми, както и в секторните политики и инициативи. ЕС беше сред водещите сили за приемането на Програмата на ООН относно устойчивото развитие до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР). Показателите на Съюза и неговите държави членки по отношение на ЦУР са сред най-добрите в света.

При сравнение в световен мащаб седем държави — членки от ЕС-27, са сред **първите 10** в класацията на световния индекс на ЦУР, като всички държави от ЕС-27 са сред **първите 50** (от общо 156 оценявани държави).

Държавите — членки на ЕС-27, са с **най-висок резултат за ЦУР 1** (Премахване на бедността във всичките ѝ форми и навсякъде).

Те постигат **втория най-висок резултат за ЦУР 3** (Осигуряване на здравословен живот и насърчаване на благосъстоянието на всички във всяка възраст).

27-те държави — членки на ЕС, отчитат най-ниски резултати за **ЦУР 12** (Осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство) и за **ЦУР 14** (Опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси за устойчиво развитие).

Съществуват **значителни разлики между държавите членки в постигането на ЦУР 10** (Намаляване на неравенството между и в рамките на държавите).

През последните пет години ЕС постигна **добър напредък** по отношение на почти всички ЦУР.

10

известно отдалечаване

9

известен напредък

4

значителен напредък

Източник: Индекс за ЦУР на Мрежата за решения за устойчиво развитие (SDSN) за 2018 г.; Устойчивото развитие в Европейския съюз, издание на Евростат от 2018 г.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ

При много предизвикателства няма време за отлагане, а се появиха и нови предизвикателства, които излагат на опасност икономическия просперитет, обществото ни и околната среда. За да построим по-добро бъдеще за всички, се нуждаем от преосмислена форма на траен икономически растеж:

ОТ ЛИНЕЙНА КЪМ КРЪГОВА ИКОНОМИКА

Съвременната култура на потребление води до изчерпване на природния ни капитал и упражнява натиск върху климата. **Днес човечеството използва ресурси, съответстващи на тези на Земята, умножени по 1,7.** Посредством плана си за действие за кръгова икономика и стратегията си за биоикономика Комисията насочи икономиката на ЕС по пътя към кръгов модел.

Кръговата икономика има потенциала:

- да генерира нетна икономическа полза, равна на 1,8 трилиона евро до 2030 г.
- да създаде повече от един милион нови работни места в ЕС до 2030 г. и
- да играе централна роля за намаляване на емисиите на парникови газове.

УСТОЙЧИВОСТ ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА

Производството на храни продължава да упражнява натиск върху околната среда, а 20 % от произведената храна се изхвърля. Селското стопанство на ЕС постигна реален напредък по отношение на климата и околната среда, като намали емисиите на парникови газове с 20 %, а нивата на нитратите в реките с 17,7 %. Но предстои да се направи още много по цялата хранителна верига.

Световна хранителна и селскостопанска система би могла:

- да създаде нова икономическа стойност в размер на над 1,8 трилиона евро до 2030 г.
- да създаде 200 милиона работни места до 2050 г.
- да осигури питателна храна за нарастващото световно население
- да генерира по-високи приходи и да допринесе за възстановяването на природните ресурси
- да намали емисиите на парникови газове и да бъде много по-устойчива на климатичните рискове

ЕНЕРГЕТИКА, СГРАДИ И МОБИЛНОСТ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ БЪДЕЩЕТО

ЕС е сред световните лидери в това отношение, но е нужно да се направи повече за поощряването на възобновяемите енергийни източници, енергийно-ефективните сгради и въглеродно неутралния транспорт. На сградите например се падат около 40 % от енергийното потребление, а транспортът е източник на 27 % от емисиите на парникови газове в Европа.

Чистата енергия е възможност за работни места и растеж:

- чрез мобилизирането на публични и частни инвестиции могат да бъдат създадени 900 000 работни места в сферата на технологиите за енергия от възобновяеми източници до 2030 г.
- ЕС може да спестява 300 милиарда евро годишно чрез намаляване на зависимостта си от изкопаеми горива.

ГАРАНТИРАНЕ НА СОЦИАЛНО СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД

Технологичните, структурните и демографските промени в един по-взаимосвързан свят променят естеството на работата. В съответствие със социалния модел на ЕС, при прехода към устойчива икономика не бива да бъдат изоставени нито един човек и нито един район.

Социалните инвестиции трябва да продължат да бъдат водещ приоритет, включително в:

- образованието, обучението и ученето през целия живот
- условията на труд
- здравеопазването и дългосрочните грижи
- социалното приобщаване и правата на малцинствата
- равенството между половете
- развитието на селските райони

КАК ДА ПОСТИГНЕМ ТОВА?

Ключовите фактори, способстващи прехода към устойчива Европа до 2030 г., са:

- образованието, обучението, науката, технологиите, научните изследвания, иновациите и цифровизацията. Изкуственият интелект например може значително да увеличи производителността в много области — от здравното обслужване до по-ефикасното селско стопанство.
- Финансиране, ценообразуване, данъчно облагане и конкуренция: Планът за инвестиции за Европа може да мобилизира част от ресурсите, необходими за устойчив преход, а Планът за действие на Комисията за устойчиво финансиране ще помогне за преориентирането на финансите в посока на устойчивото развитие. Данъчните системи и ценообразуването трябва да бъдат структурирани така, че да отразяват реалните разходи на производството в екологичен и социален аспект и да гарантират, че устойчивите продукти и услуги са най-достъпните като цена.
- Корпоративна социална отговорност: създаването на отговорни в социален и екологичен аспект предприятия може да доведе до по-устойчиви печалби и растеж, нови пазарни възможности и стойност в дългосрочен план за акционерите.
- Отворена и основана на правила търговия: чрез насърчаването на международни правила и световни стандарти в съответствие с ЦУР и като се гарантира, че търговията носи ползи за всички ни, можем да помогнем за изграждането на една устойчива Европа в един устойчив свят.
- Управление и съгласуваност на политиките: върховенството на закона, демокрацията и основните права, мирът, правосъдието и силните институции, доброто управление и принципите за по-добро законодателство са основите, върху които градим. Необходимо е да участват всички — отделните хора, предприятия, гражданското общество и публичният сектор.
- ЕС като глобален пионер в устойчивото развитие: ЕС е един от най-успешните проекти за мир в света и стои в основата на много от най-всеобхватните решения за устойчивост. Той разполага с необходимото доверие в него, както и с практическите решения, нужни за постигането на устойчив растеж.

БЪДЕЩИ ДЕЙСТВИЯ

Като част от по-широкообхватния дебат, който стартира през март 2017 г. с Бялата книга за бъдещето на Европа, Комисията очертава три сценария за стимулирането на ориентиран към бъдещето дебат относно най-подходящите последващи действия във връзка с ЦУР:

1

Сценарий 1. **Цялостна стратегия на ЕС по отношение на ЦУР**

Предприетите от ЕС и неговите държави членки мерки ще бъдат ефективно координирани и обект на мониторинг чрез конкретни и обвързани със срокове цели за 2030 г.

2

Сценарий 2. **Продължаване на интегрирането на ЦУР във всички съответни политики на ЕС**

ЦУР ще продължат да вдъхновяват политическите решения на Комисията, но държавите членки няма да бъдат задължени да изпълнят колективните ангажименти на ЕС по отношение на ЦУР.

3

Сценарий 3. **Поставяне на по-силен акцент върху външната дейност**

Тъй като ЕС вече е лидер, би могло да се постави засилен акцент върху подпомагането на останалата част от света да навакса изоставането си, като същевременно се реализират подобрения на равнището на ЕС.

ГРАФИК:

